

Naczelna Izba Aptekarska

L. dz. P - 94 /2015

Warszawa, dnia 31 marca 2015 r.

Prezesa Rad OIA
/wszyscy/

Stanowim! Panistwo Prezesi!

W związku z wnioskami kierowanymi do prezesów rad okręgowych izb aptekarskich przez osoby uczestniczące w badaniu obejmującym ankietę pt. „Samorząd zawodowy farmaceutów w Polsce – ankietą”, kierowanym przez dr hab. Agnieszkę Zimmermann, w imieniu Prezydium Naczelnej Rady Aptekarskiej informuję, że forma i treść ankiety została oceniona podczas posiedzenia Prezydium NRA, które zapoznało się także ze stanowiskami prezentowanymi przez przedstawicieli poszczególnych okręgowych izb aptekarskich.

Prezydium NRA stoi na stanowisku, że farmaceuci zrzeszeni w samorządzie aptekarskim nie powinni uczestniczyć w prowadzonym badaniu i zaproponowanej ankiecie.

Niezależnie od zastrzeżeń do sposobu sformułowania niektórych pytań w ankiecie (przykładem jest pytanie o ocenę działań NIA w zakresie współpracy i współdziałania z wymienionymi w kwestionariuszu podmiotami), co musi – w naszej ocenie – prowadzić do wypaczenia wyniku badania, Prezydium NRA podziela pogląd, że z uwagi na fakt, iż badanie miało być prowadzone wśród członków samorządu aptekarskiego, koniecznym było uprzednie przedstawienie Naczelnej Izbie Aptekarskiej celu badania, zakresu ankiety oraz trybu jej rozpowszechnienia. Przede wszystkim należy wskazać, że nie wiemy, jaki jest problem poznawczy, jakiego rodzaju wiedzę chce się dzięki temu narzędziu badawczemu zdobyć. Nie wiemy także, jakie są kryteria doboru próby badawczej (czy ma ona być reprezentatywna, czy nie i jeśli tak, to ze względu na jakie zmienne) oraz jak opracowywane będą uzyskane w badaniu odpowiedzi respondentów. Nie wiemy, na przykład, czy autorzy badania, decydując się na wykorzystanie ankiety internetowej, byli świadomi, że w ten sposób eliminują z próby badawczej tę część respondentów, która mniej sprawnie posługuje się internetem (np. osoby starsze wiekiem). W związku z tym pojawiają uzasadnione obawy, że nie będzie można określić, w jakim zakresie uzyskane w badaniu opinie faktycznie odpowiadają rozkładowi poglądów w badanej populacji. Istnieje ryzyko tzw. skrzywienia grupy

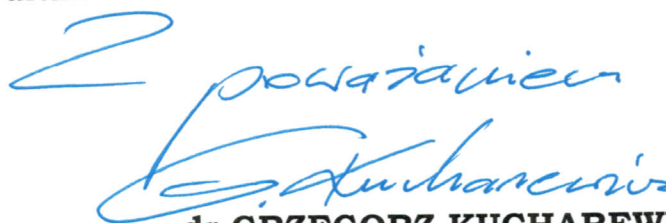
(*sampling bias*) w stronę nadreprezentacji takich respondentów, którzy na przykład z powodu frustracji lub niezadowolenia są bardziej skłonni skorzystać z możliwości wypowiedzenia się na temat funkcjonowania samorządu.

Analiza wewnętrzna samego kwestionariusza ankiety wskazuje na wyraźny brak doświadczenia autorów kwestionariusza ankiety w konstrukcji tego rodzaju narzędzia badawczego, objawiający się między innymi tym, że:

- Nie wyszczególniono we wprowadzeniu, kto jest zleceniodawcą (w odróżnieniu od realizatora) badania oraz do jakich celów wykorzystane zostaną uzyskane dzięki badaniu wyniki.
- Nie zamieszczono informacji na temat możliwości zapoznania się respondentów z wynikami badania, a z treści kwestionariusza wynika, że badani mogą być tymi wynikami szczególnie zainteresowani.
- W kwestionariuszu tzw. pytania metryczkowe (dotyczące cech społeczno-demograficznych badanego) przemieszane są z pytaniami właściwymi, co uważa się za błąd w konstrukcji narzędzia, gdyż kolejność zadawania pytań może mieć wpływ na uzyskiwane odpowiedzi. Z tego powodu wszystkie pytania metryczkowe zazwyczaj umieszcza się na końcu kwestionariusza.

Po szczegółowym zapoznaniu się z ankietą Prezydium NRA podziela stanowisko Okręgowej Izby Aptekarskiej w Łodzi, że zaproponowana metoda badawcza wyklucza równość stron, tj. badacza i respondenta. Osoba, od której oczekuje się wypełnienia ankiety, nie ma możliwości zapoznania się z treścią wszystkich pytań zawartych w ankiecie przed podjęciem decyzji o przystąpieniu do badania i o udzieleniu odpowiedzi na zawarte w ankiecie pytania. Uważamy, że ujawnianie treści kolejnego pytania pod warunkiem udzielenia odpowiedzi na pytania wcześniejsze kłóci się z poszanowaniem autonomii respondenta, który o zakresie badania dowie się dopiero po zrealizowaniu interesu badacza, czyli po udzieleniu odpowiedzi na wszystkie pytania zawarte w ankiecie.

Z powyższych powodów proszę o wstrzymanie się z dystrybucją ankiety, a także proszę o poinformowanie członków samorządu o niniejszym stanowisku Prezydium NRA.

dr GRZEGORZ KUCHAREWICZ
PREZES NACZELNEJ RADY APTEKARSKIEJ